

Sprawozdania budżetowe jako element zarządzania finansami w jednostce samorządu terytorialnego

Dorota Adamek-Hyska*

Streszczenie: Sprawozdawczość budżetową można określić jako najważniejsze źródło informacji o przebiegu wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zgodności ich działania z obowiązującymi przepisami prawa, a tym samym główne narzędzie zarządzania finansami publicznymi. Poszczególne sprawozdania budżetowe stanowią także podstawową bazę danych do sprawozdania z wykonania budżetu stanowiącego zasadniczy dokument legitymacji działalności organów odpowiedzialnych za wykonanie budżetu, tj. zarząd jednostki samorządu terytorialnego. W opracowaniu zwrócono uwagę głównie na rodzaje, istotę i funkcje sprawozdań budżetowych, a także nadrzędne zasady ich sporządzania.

Słowa kluczowe: sprawozdania budżetowe, jednostka samorządu terytorialnego, zarządzanie finansami

Wprowadzenie

Sprawozdania budżetowe stanowią ważny generator zbiorów informacyjnych w samorządowym sektorze finansów publicznych. Raporty te dostarczają uporządkowanych i syntetycznych informacji dotyczących przebiegu i wyników wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, planów finansowych jej jednostek organizacyjnych, a także stanu i struktury mienia, wynikających z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych (Bieniaszewska, Wołczak 2008: 56).

Istota i funkcje sprawozdań budżetowych oraz ich znacznie rozbudowany zakres podmiotowo-przedmiotowy sprawiają, że obecnie w każdej jednostce samorządu terytorialnego realnie umożliwiają one zarządzanie jej finansami poprzez planowanie, kontrolę i podejmowanie decyzji dotyczących bieżącego roku budżetowego i przyszłych okresów.

Artykuł stanowi syntezę części wyników badań naukowych dotyczących założeń koncepcyjnych systemu sprawozdawczości budżetowej jednostek sektora finansów publicznych. Zasadniczym celem opracowania jest prezentacja istoty, funkcji oraz zasad dotyczących sprawozdań budżetowych sporządzanych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

* dr Dorota Adamek-Hyska – Uniwersytet Ekonomiczny, Wydział Finansów i Ubezpieczeń, ul. Bogucicka 3, 40-226 Katowice, e-mail: adamek@ue.katowice.pl

1. Podstawy prawne oraz rodzaje sprawozdań budżetowych jednostki samorządu terytorialnego

Sprawozdania budżetowe stanowią system różnorodnych informacji i danych prezentowanych w zunifikowanych pod względem formy zestawieniach (Gmytrasiewicz 2005: 711). W świetle podjętej tematyki opracowania w ujęciu formalnoprawnym sprawozdania budżetowe można zdefiniować jako usystematyzowany zbiór raportów sporządzanych przez jednostkę samorządu terytorialnego zgodnie z obowiązującymi normami, na podstawie danych księgowych i kalkulacyjnych składanych uprawnionym podmiotom w ustalonych terminach (Gumińska-Pawlic 2006: 452).

Od 2010 r. można mówić o dwóch regulacjach prawnych określających rodzaje oraz szczególne zasady sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych w sektorze samorządowym (tabela 1).

Tabela 1

Regulacje prawne sprawozdawczości budżetowej

Lp.	Akt prawny	Krótką charakterystyka
1	Rozporządzenie Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, DzU 2010, nr 20, poz. 103	Rozporządzenie określa m.in. szczególne zasady podstawowej sprawozdawczości budżetowej z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zakresem podmiotowym obejmuje wszystkie podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych
2	Rozporządzenie Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, DzU 2010, nr 43, poz. 247	Rozporządzenie określa szczególne zasady sprawozdawczości budżetowej z zakresu operacji finansowych. Zasadniczym celem jest dostarczenie danych na potrzeby statystyki

Źródło: opracowanie własne.

Dla jednostki samorządu terytorialnego pierwszy akt prawny określa rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania sprawozdań:

- z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- z wykonania planów finansowych samorządowych jednostek budżetowych;
- z dochodów i wydatków na rachunkach wydzielonych w samorządowych jednostkach oświatowych;
- z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- z informacji o stanie środków finansowych na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego;
- z poniesionych przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków strukturalnych;
- z zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań z umów o partnerstwo publiczno-prywatne.

Druga regulacja prawa określa rodzaje, formy, terminy, sposoby sporządzania i odbiorców sprawozdań w zakresie ogółu operacji finansowych, w szczególności w zakresie należności i zobowiązań, w tym długu jednostki samorządu terytorialnego, udzielonych poręczeń i gwarancji.

Warto także zaakcentować, że w każdym akcie prawnym regulującym zakresy podmiotowo-przedmiotowe sprawozdań budżetowych ustawodawca określił ich formularze wraz z mniej lub bardziej precyzyjnymi instrukcjami sporządzenia każdego z tych sprawozdań¹.

Charakterystyczną cechą sprawozdań budżetowych jest ich specyficzne nazewnictwo składające się z literowo-cyfrowych symboli, nazwy rozwiniętej zawierającej częstotliwość ich sporządzenia oraz zakres przedmiotowy. Dla jednostek samorządu terytorialnego można wyróżnić następujące sprawozdania budżetowe:

1. Rb-27S – miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
2. Rb-27ZZ – kwartalne sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami;
3. Rb-PDP – roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu;
4. Rb-28S – miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
5. Rb-NDS – kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
6. Rb-30S – półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
7. Rb-34S – półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
8. Rb-50 – kwartalne sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami;
9. Rb-WSa – roczne sprawozdanie o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
10. Rb-ST – roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego;
11. Rb-Z-PPP – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wynikających z umów partnerstwa publiczno-prywatnego;
12. Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji;
13. Rb-UZ – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych;
14. Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
15. Rb-UN – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej;

¹ W Rozporządzeniu Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej formularze raportów zawierają załączniki nr 1–36, a instrukcje ich sporządzania stanowią załączniki nr 37–41. Natomiast w Rozporządzeniu Ministra Finansów z 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych formularze raportów podane są w załącznikach nr 1–5, a instrukcja ich sporządzania zawarta jest w załączniku nr 9.

16. Rb-ZN – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych,

Kryterium zakresu informacji prezentowanych w sprawozdaniach pozwala podzielić je na sprawozdania jednostkowe, zbiorcze i skonsolidowane. **Sprawozdania jednostkowe** są sporządzane przez kierowników poszczególnych samorządowych jednostek organizacyjnych na podstawie danych wynikających z ich ksiąg rachunkowych. **Sprawozdania zbiorcze** są sporządzane przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych podmiotów podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki budżetowej i jako organu. Natomiast **skonsolidowane sprawozdania** (np. Rb-Wsa) są sporządzane przez przewodniczącego zarządu jednostek samorządu terytorialnego. Raporty te wykazują wydatki skonsolidowane obejmujące wydatki jednostki samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury i zakładów opieki zdrowotnej po wyeliminowaniu przepływów wewnętrznych i wewnątrzsektorowych.

Warto podkreślić, że tak rozbudowany system sprawozdań budżetowych sporządzanych przez jednostkę samorządu terytorialnego bezpośrednio wynika z różnorodności zakresu jej działalności, konieczności uwzględniania prawnie ustalonych zasad gospodarki finansowej, a także konieczności nadzoru, kontroli, statystyki i jawności finansów publicznych.

2. Istota i funkcje sprawozdań budżetowych jednostki samorządu terytorialnego

W jednostce samorządu terytorialnego sprawozdawczość budżetowa jest obowiązkowym elementem jej systemu rachunkowości, w tym systemu sprawozdawczości finansowej w szerokim rozumieniu.

Raporty wymienione w pierwszym punkcie opracowania:

- ogólnie prezentują stopień wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za ściśle określone okresy sprawozdawcze;
- generują i dostarczają podstawowych informacji służących do analizy oceny jej sytuacji finansowej;
- pozwalają na przeprowadzenie operatywnej kontroli bieżącego okresu budżetowego;
- umożliwiają prognozowanie dochodów i wydatków budżetowych na kolejne okresy sprawozdawcze;
- tworzą podstawową bazę danych do sprawozdania z wykonania budżetu, stanowiącego zasadniczy dokument legitymacji działalności organu odpowiedzialnego za wykonanie budżetu, tj. zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

Na tle tak określonej istoty sprawozdań budżetowych można wskazać, że spełniają one przede wszystkim funkcję informacyjną, kontrolną, sprawozdawczą oraz statystyczną.

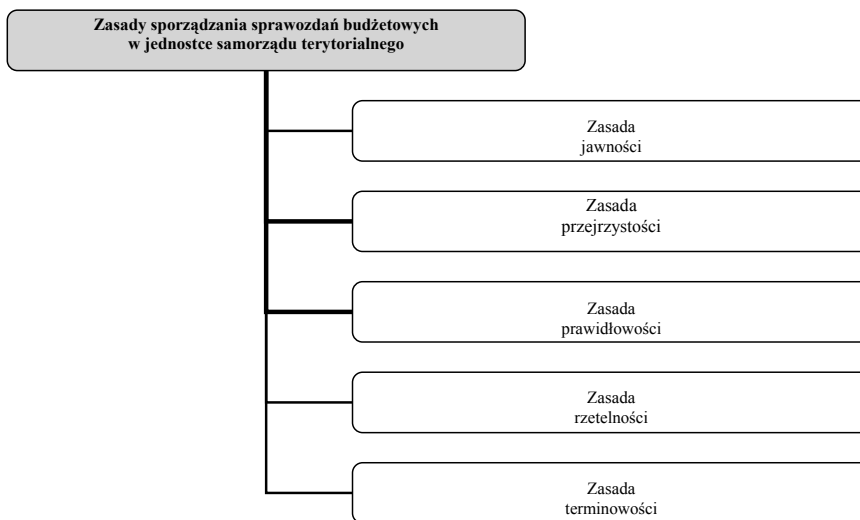
Funkcja informacyjna sprawozdań budżetowych polega na dostarczaniu danych liczbowych dla analizy i planowania gospodarczego w sektorze samorządowym. Pozwala także na ocenę realizacji planów finansowych jednostek, które bezpośrednio podlegają pod jednostkę samorządu terytorialnego, a w związku z tym na ocenę sytuacji gospodarki finansowej tych podmiotów. Informacje zawarte w raportach budżetowych stanowią ważne źródło wiarygodnych danych, umożliwiających przeprowadzenie porównań w zakresie poziomu planowanych i wykonanych dochodów i wydatków budżetowych w różnych okresach, a w konsekwencji konstruowania przyszłego budżetu.

Funkcja kontrolna raportów budżetowych umożliwia kontrolę prawidłowości wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w toku i po zakończeniu roku budżetowego, a także planów finansowych samorządowych jednostek i zakładów budżetowych.

Funkcja sprawozdawcza stanowi podstawę do weryfikacji działalności jednostki samorządu terytorialnego, ponieważ sprawozdania budżetowe powinny odzwierciedlać rzeczywisty przebieg wszystkich czynności faktycznych i prawnych składających się na wykonanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Funkcja statystyczna sprawozdawczości budżetowej jest realizowana poprzez dostarczanie syntetycznych danych do Głównego Urzędu Statystycznego w celu opracowania podstawowych informacji statystycznych w zakresie wysokości długu publicznego, w tym długu samorządowego za każdy kwartał oraz rok budżetowy.

Zaprezentowane funkcje sprawozdań budżetowych wyraźnie podkreślają, że zasadniczym zadaniem sprawozdawczości budżetowej w jednostce samorządu terytorialnego jest dostarczenie danych dla potrzeb planowania, analizy, kontroli i podejmowania wielu decyzji. Tym samym stanowią podstawowe instrumentarium zarządzania jej finansami. Z tego powodu w zakresie sprawozdawczości budżetowej jednostkę samorządu terytorialnego obowiązują nadrzędne zasady gwarantujące stosowaną jakość prezentowanych danych (rysunek 1).

Rysunek 1. Nadrzędne zasady sporządzania sprawozdań budżetowych w jednostce samorządu terytorialnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zysnarska (2012: 182–183).

Zasada jawności i zasada przejrzystości są prawnie uregulowanymi zasadami dotyczącymi gospodarowania środkami publicznymi.

W świetle art. 34 Ustawy o finansach publicznych można wskazać, że jednostka samorządu terytorialnego realizuje **zasadę jawności** poprzez jawność debaty budżetowej, publikowanie uchwały budżetowej, publikowanie sprawozdania z wykonania budżetu, podawanie

do publicznej wiadomości kwot dotacji udzielanych z budżetu oraz udostępnianie rocznych sprawozdań dotyczących finansów i działalności jednostek należących do sektora samorządowego (Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych: art. 39). Zasada jawności w zakresie sprawozdań budżetowych pozwala zatem na udostępnienie danych dla każdego mieszkańca zainteresowanego o sprawami związanymi z gromadzeniem i wydatkowaniem środków publicznym na danym terytorium.

W Ustawie o finansach publicznych **zasadę przejrzystości** wprost powiązano z obowiązkiem stosowania normatywnych podziałek klasyfikacji budżetowej. Według art. 39 tej ustawy dochody i wydatki publiczne, przychody oraz rozchody środków publicznych klasyfikuje się według:

- działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności,
- paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku środków publicznych.

Oprócz tego wydatki publiczne klasyfikuje się także według dodatkowej klasyfikacji określającej kody wydatków strukturalnych.

Minister Finansów określił, w drodze dwóch rozporządzeń wykonawczych do Ustawy o finansach publicznych:

- 1) szczegółową klasyfikację dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi z uwzględnieniem Polskiej Klasyfikacji Działalności (Rozporządzenie Ministra Finansów z 2 marca 2010) oraz
- 2) szczegółową klasyfikację wydatków strukturalnych, uwzględniając potrzebę identyfikacji wydatków strukturalnych, ponoszonych przez jednostki sektora finansów publicznych (Rozporządzenie Ministra Finansów z 10 marca 2010).

Szczegółowa klasyfikacja dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, z uwzględnieniem Polskiej Klasyfikacji Działalności, stanowi tzw. podstawową klasyfikację budżetową, która wprost jest zawarta w takich sprawozdaniach budżetowych, jak Rb-27 S, Rb-27 ZZ, Rb-28 S, Rb-30 S i Rb-50. Należy wyraźnie podkreślić, że ta klasyfikacja budżetowa wyznacza uprawnienia jednostki samorządu terytorialnego do gromadzenia dochodów, przychodów i innych środków (z budżetu Unii Europejskiej i ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi) oraz regulowania proporcji wydatków publicznych i rozchodów między podmiotami i dziedzinami działalności, tym samym określa zakres ich odpowiedzialności za realizację gospodarki budżetowej. Aby zachować przejrzystość, rozbudowane pozycje środków publicznych zostały pogrupowane i zestawione w jednolity, hierarchicznie zbudowany system jednostek klasyfikacyjnych. Wyodrębnione działy odpowiadają podstawowym rodzajom działalności, np. oświata i wychowanie, ochrona zdrowia czy pomoc społeczna. Rozdziały są podziałką uszczegółowiającą podział na działy i odpowiadają jednostkom lub rodzajom działalności wyodrębnionym jako branże. Natomiast paragrafy grupują dochody według poszczególnych źródeł, a wydatki według szczegółowego ich przeznaczenia i ekonomicznego charakteru. Podział na paragrafy dochodów i wydatków stanowi zatem podstawowy układ klasyfikacyjny wykorzystywany przy analizie powiązań samorządowego sektora publicznego z pozostałymi sektorami gospodarki, a także przy analizie transferów środków pieniężnych wewnątrz sektora samorządowego (Winiarska, Kaczurak-Kozak 2007: 51).

Druga regulacja prawna, określająca **szczegółową klasyfikację wydatków strukturalnych**, w jednostce samorządu terytorialnego ma zastosowanie wyłącznie do sprawozdania

RB-Wsa. Wydatki strukturalne to wydatki stanowiące wkład własny (krajowy) na realizację projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych, jak również wydatki poniesione na realizację projektów finansowanych wyłącznie ze źródeł krajowych odpowiadające obszarom i kodom kategorii interwencji funduszy strukturalnych². Obowiązek uwzględniania wydatków strukturalnych, według szczegółowej ich klasyfikacji, w sprawozdaniu budżetowym Rb-Wsa wynika z potrzeby corocznego wykazania przed Komisją Europejską, że Polska przestrzega zasady dodatkowości (*Rachunkowość w oświacie* 2011: 323). Realizacja zasady dodatkowości oznacza, że środki unijne przeznaczone na realizację projektów nie zastępują ich finansowania krajowego, a jedynie są dodatkowymi środkami wspierającymi realizację celów, zadań, podzadań i działań wprowadzających zmiany o charakterze strukturalnym.

Zasada prawidłowości zobowiązuje jednostkę samorządu terytorialnego do sporządzania sprawozdań budżetowych zgodnie z przepisami prawa zawartymi w tabeli 1.

Zasada rzetelności zapewnia, że dane prezentowane w sprawozdaniach budżetowych muszą wynikać przede wszystkim z rzetelnie prowadzonych ksiąg rachunkowych. Za merytoryczną zawartość jednostkowych, zbiorczych i skonsolidowanych sprawozdań budżetowych odpowiada jednostka samorządu terytorialnego, która je sporządza. Regionalne Izby Obrachunkowe, będące odbiorcami sprawozdań budżetowych przekazywanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, mogą żądać przedstawienia wyciągu z odpowiednich ksiąg rachunkowych lub dokumentów źródłowych.

Zasada terminowości sprawozdań budżetowych stanowi, że ich użytkownicy będą mieli na czas dostęp do informacji mogących wpłynąć na ich decyzje (choćby w zakresie sporządzenia sprawozdań zbiorczych lub skonsolidowanych). Terminowość sprawozdań budżetowych jest określona przepisami prawa, przy czym niedochowanie terminów sporządzenia i przekazania tych raportów wiąże się z czynem naruszającym dyscyplinę finansów publicznych. Trzeba pamiętać, że większość sprawozdań budżetowych ma być przekazana do odbiorców zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Aby przekazać sprawozdanie w wersji papierowej z zachowaniem określonego terminu, wystarczy złożyć je osobiście u odbiorcy lub nadać je przed upływem tego terminu w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego. Przekazanie w wersji elektronicznej sprawozdań może nastąpić poprzez:

- przesłanie do odbiorcy aplikacji w programie stosowanym do tego celu, np. BESTI@;
- przesłanie za pomocą poczty elektronicznej w formie plików dołączonych do e-maila;
- bezpośrednie dostarczenie do odbiorcy plików na dowolnym nośniku elektronicznym;
- przesłanie plików nagranych na dowolnym nośniku elektronicznym za pośrednictwem poczty (Kuśnierz 2012: 29).

Warto zaznaczyć, że zaprezentowana istota, funkcje oraz zasady sprawozdań budżetowych nie uchroniły ich przed licznymi wadami, które w praktyce istotnie zakłócają sprawne

² Aby środki wydatkowane przez jednostkę mogły być uznawane za wydatek strukturalny, muszą spełniać następujące dodatkowe warunki:

- są udokumentowane fakturą lub innym dokumentem finansowym, który można zakwalifikować jako dokument księgowy;
- zostały wydatkowane na cel zgodny z celem określonym w załączniku do Rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych;
- zostały wydatkowane w okresie roku obrotowego;
- nie stanowią kar, grzywien, odsetek od zaległości, kwot odliczanych (np. podatku VAT naliczonego, podlegającego odliczeniu), środków Unii Europejskiej;
- wynikają z planu finansowego jednostki. Zob. Giza (2009: 22–23).

zarządzanie finansami jednostki samorządu terytorialnego. Do zasadniczych wad obecnych sprawozdań budżetowych można zaliczyć:

- wymienione rodzaje sprawozdań budżetowych wyraźnie wskazują, że raporty te dotyczą wyłącznie budżetu w ujęciu ogólnym, a nie obrazują realizacji zadań przez jednostkę samorządu terytorialnego;
- częste zmiany w zakresie oraz szczególnych zasadach sprawozdań budżetowych uniemożliwiają zapewnienie ciągłości, tak aby za kolejne lata informacje w nich prezentowane były porównywalne;
- powielanie tych samych informacji w kilku sprawozdaniach budżetowych dotyczących np. dochodów i wydatków wykonanych (np. Rb-27 S, Rb-28 S i Rb-NDS);
- niespójne zasady prezentowania danych dotyczących należności i zobowiązań w sprawozdaniu Rb-27 S i Rb-28 S oraz Rb-N i Rb-Z;
- zakres prezentowanych danych i informacji uniemożliwia analizę takich zjawisk, jak np. tworzenie i likwidowanie spółek komunalnych czy samorządowych jednostek lub zakładów budżetowych;
- prezentowane dane zazwyczaj nie pozwalają na kompleksową ocenę zasadności i efektywności angażowania w jednostce samorządu terytorialnego zewnętrznych źródeł finansowania;
- często niejasne wytyczne w prawnie uregulowanych instrukcjach powodują liczne błędy i pomyłki w sprawozdaniach budżetowych (Walczak, Walczak 2010: 110–111).

Eliminacja wskazanych wad mogłaby sprzyjać większej czytelności sprawozdań budżetowych oraz tworzeniu kompleksowej i porównywalnej bazy danych dotyczących sytuacji finansowo-majątkowej jednostki samorządu terytorialnego.

Podsumowanie

Prawidłowo prowadzone księgi rachunkowe stanowią podstawowe źródło danych ujmowanych w sprawozdaniach budżetowych i wraz z tymi sprawozdaniem są jednym z najistotniejszych instrumentów i warunków zarządzania finansami jednostki samorządu terytorialnego, w tym przede wszystkim sprawowania kontroli zarówno przez organy nadzoru, jak i przez sam jej organ stanowiący. Oprócz tego sprawozdania budżetowe poprzez prawnie uregulowane formularze, zakres podmiotowo-przedmiotowy oraz terminy ich obiegu pozwalają na zachowanie dyscypliny finansów publicznych. Dlatego, pomimo licznych wad, obecnie stanowią jedyną wiarygodną bazę danych dotyczących gromadzenia oraz wydatkowania środków publicznych, umożliwiając poznanie i ocenę sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Literatura

- Bieniaszewska A., Wołczak B. (2008), *Kontrola sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego przez regionalne izby obrachunkowe*, „Finanse Komunalne” 2008 nr 5.
- Giza E. (2009), *Wydatki strukturalne w jednostkach sektora finansów publicznych*, Wydawnictwo Presscom, Wrocław.
- Gmytrasiewicz M. (red.) (2005), *Encyklopedia rachunkowości*, LexisNexis, Warszawa.
- Gumińska-Pawlic J. (2006), *Sprawozdawczość i kontrola finansowa jednostek samorządu terytorialnego*, w: *Finanse samorządowe 2006. 400 pytań i odpowiedzi. Wzory uchwał, deklaracji, decyzji*, red. C. Kosikowski, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa.

- Kuśnierz L. (2012), *Naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie sprawozdawczości*, „Finanse Publiczne” nr 4.
- Rachunkowość w oświacie* (2011), Wydawnictwo Infor Ekspert, Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, DzU 2010, nr 20, poz. 103.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, DzU 2010, nr 43, poz. 247.
- Rozporządzenia Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, DzU 2010, nr 38, poz. 207 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 10 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych, DzU 2010, nr 44, poz. 255.
- Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, DzU 2009, nr 157, poz. 1240 z późn. zm., art. 39.
- Walczak M., Walczak M. (2010), *Rachunkowość i budżetowanie w zarządzaniu finansami gminy*, Difin, Warszawa.
- Winiarska K., Kaczurak-Kozak M. (2007), *Rachunkowość budżetowa*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków.
- Zysnarska A. (2012), *Rachunkowość budżetu, jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*, ODDK, Gdańsk.

BUDGETARY REPORTS IS A ELEMENT OF FINANCIAL MANAGEMENT BY TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT UNIT

Abstract: Budgetary reporting can be referred to as the key source of information about the execution of local self-government budgets and their compliance with the effective law, which makes it an essential tool in public finance management. Individual budgetary reports are also the basic database for reports on budget execution, which are the main documents for the legitimisation of activities carried out by bodies responsible for budget execution, i.e. management body of local self-government undertakings for self-governmental budget.

The study focuses predominantly on the kinds, purposes and functions of budgetary reports, and also superior principles of their preparing.

Keywords: budgetary reports, territorial self-government unit, finance management

Translated by Dorota Adamek-Hyska

